

Sygn. akt III Ca 1938/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Leszek Dąbek

Sędzia SO Gabriela Sobczyk

Sędzia SR (del.) Roman Troll (spr.)

Protokolant Renata Krzysteczko

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2015 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa B. (...) w G.

przeciwko S. K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju

z dnia 2 września 2014 r., sygn. akt I C 1767/13

1. zmienia zaskarżony wyrok:

a) w punkcie 2 w ten sposób, że oprócz zasądzonych w punkcie 1 świadczeń zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.259,42 zł (sześć tysięcy dwieście pięćdziesiąt dziewięć złotych i czterdzieści dwa grosze) wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 6.177,37 (sześć tysięcy sto siedemdziesiąt siedem złotych i trzydzieści siedem groszy) od dnia 10 kwietnia 2013 r.;

b) w punkcie 3 w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.587 zł (dwa tysiące pięćset osiemdziesiąt siedem złotych) z tytułu zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.400 zł (dwa tysiące czterysta złotych) kosztów zastępstwa procesowego;

c) w punkcie 4 w ten sposób, że nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Jastrzębiu – Zdroju kwotę 509 zł (pięćset dziewięć złotych) z tytułu nieuiszczonych kosztów sądowych;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 913 zł (dziewięćset trzynaście złotych) z tytułu zwrotu kosztów postępowania odwoławczego, w tym kwotę 600 zł (sześćset złotych) kosztów zastępstwa procesowego.

SSR (del.) Roman Troll SSO Leszek Dąbek SSO Gabriela Sobczyk

Sygn. akt III Ca 1938/14

UZASADNIENIE

Powód B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G. pozwem z dnia 10 kwietnia 2013 r. wystąpił o zasądzenie od pozwanego S. K. kwoty 13 567,84 złotych wraz z ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że na mocy umowy przelewu wierzytelności nabył wierzytelność względem pozwanego, która nie została uregulowana.

Wyrokiem zaocznym z dnia 2 września 2014 r. Sąd Rejonowy w Jastrzębiu-Zdroju zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7 308,42 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 10 kwietnia 2013r. (pkt 1), w pozostałym zakresie powództwo oddalił (pkt 2), zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1 371,11 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt 3), nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Jastrzębiu - Zdroju od powoda kwotę 239,23 zł, a od pozwanego kwotę 269,77 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (pkt 4) oraz nadał wyrokowi w pkt 1 i 3 rygor natychmiastowej wykonalności (pkt 5).

Wyrok ten zapadł przy następujących ustaleniach faktycznych: w dniu 26 listopada 2007 r. pozwany zawarł z (...) Bankiem Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę kredytu gotówkowego nr (...). Postanowieniem z dnia 24 stycznia 2011 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Jastrzębiu-Zdroju nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu numer(...) z dnia 12 grudnia 2008 r. wystawionemu przez wierzyciela (...) Bank Spółkę Akcyjną w W. przeciwko dłużnikowi S. K. i zasądził od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę 67 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2012 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Jastrzębiu-Zdroju A. M. umorzył postępowanie egzekucyjne i ustalił wysokość kosztów postępowania na kwotę 430,80 zł, które zostały wyegzekwowane od dłużnika do wysokości 415,75 zł. Wierzyciel został wezwany do zapłaty kwoty 15,05 zł tytułem poniesionych przez komornika wydatków gotówkowych. Umową sprzedaży wierzytelności z dnia 26 kwietnia 2011 r. powód nabył wierzytelność względem pozwanej od (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.. W dniu 16 września 2011 roku powód sporządził pisma adresowane do pozwanego w przedmiocie zmiany wierzyciela i wezwania do zapłaty kwoty 12 315,75 zł z tytułu umowy o numerze (...) z dnia 26 listopada 2007 roku. W dniu 9 kwietnia 2013 roku B. (...) z siedzibą w W. sporządził wyciąg z ksiąg rachunkowych Funduszu, z którego wynika, że pod numerem (...) figuruje wierzytelność w stosunku do pozwanego S. K. w wysokości 13 567,84 zł, na która składają się: kapitał w kwocie 7 226,37 zł; odsetki w kwocie 5 921,67 zł; koszty w kwocie 419,80 zł, a wierzytelność ta wynika z umowy kredytu gotówkowego z dnia 26 listopada 2007 r.

Przy tak dokonanych ustaleniach faktycznych Sąd Rejonowy uwzględnił jedynie częściowo powództwo na skutek niewykazania go w całości co do wysokości wskazując, że doszło do zmiany wierzyciela, umowa pożyczki nie została spłacona, a koszty egzekucyjne w kwocie 67 zł należą się powodowi, tak samo jak wydatki w postępowaniu egzekucyjnym, ale tylko do kwoty 15,05 zł. Na podstawie art. 6 k.c. Sąd Rejonowy oddalił jako bezzasadne roszczenie w zakresie kosztów windykacyjnych, a na podstawie art. 7a ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim w związku z art. 58 § 1 k.c. oddalił żądanie w zakresie odsetek w części dotyczącej odsetek umownych, bowiem ich wysokość przekracza 5% kwoty udzielonego kredytu konsumenckiego liczonej od kwoty 8 500 zł. O odsetkach rozstrzygnął w myśl art. 481 § 1 k.c. zasądzając je zgodnie z żądaniem od dnia wniesienia pozwu, a o kosztach procesu orzekł zgodnie z zasadą stosunkowego ich rozdziału (art. 100 kpc) stosując także regulację art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od tego wyroku złożył powód zaskarżając go w części dotyczącej punktu 2, w którym powództwo zostało częściowo oddalone i zarzucił mu naruszenie przepisów postępowania, a to: art. 233 k.p.c. polegające na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów wyrażające się w błędnej ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i uznaniu, że złożona przez powoda umowa zawarta przez pozwanego z cedentem, wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda oraz wyciąg z umowy cesji wierzytelności z wyciągiem z załącznika, bankowe tytuły egzekucyjne oraz korespondencja świadcząca o toczącym się przeciwko pozwanemu postępowaniu egzekucyjnym, a przede wszystkim postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wobec stwierdzenia jego bezskuteczności nie stanowią dowodu na okoliczność potwierdzenia wysokości nabytej wierzytelności przez powoda; art. 232 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. polegające na błędnym uznaniu przez sąd, że strona powodowa nie przedłożyła dowodów na poparcie swoich

twierdzeń oraz wniosków, z których wywodzi skutki prawne, a tym samym nie udowodniła okoliczności nabycia wierzytelności co do wysokości jakiej domagała się w pozwie; art. 230 k.p.c. w związku z art. 339 k.p.c. polegające na jego niezastosowaniu i uznaniu okoliczności istnienia oraz wysokości zadłużenia pozwanego za nieudowodnioną, podczas gdy strona pozwana na żadnym etapie postępowania nie zakwestionowała roszczenia, co kwalifikowało uznanie przez sąd faktu zarówno istnienia jak i wysokości zadłużenia za przyznany. Ponadto zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, a to: art. 353¹ k.c. poprzez jego niezastosowanie, polegające na dokonywaniu przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych sprzecznych z treścią zawartej przez strony umowy; art. 509 § 2 k.c. poprzez błędne jego zastosowanie i przyjęcie, że na powoda wskutek umowy cesji nie przeszło skutecznie roszczenia o zaległe koszty oraz odsetki, a także nierozpoznanie istoty sprawy.

Przy tak postawionych zarzutach wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenia całości roszczenia zgłoszonego w pozwie wraz z kosztami postępowania za obie instancje, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy są w zasadniczej części prawidłowe z tą zmianą, że wyciąg z ksiąg rachunkowych sporządził powód z siedzibą w G. /k. 43/, a nie jak wskazano w uzasadnieniu w W.. Z tych ustaleń wynika w jakim zakresie pozwany jest zobowiązany wobec powoda już po dokonanej cesji (kwota 13 567,84 zł na dzień 9 kwietnia 2013 roku). Jednocześnie należy wskazać, że pozwanemu został udzielony kredyt w kwocie 9 842,52 zł, a nie jak wskazał Sąd Rejonowy w wysokości 8 500 zł - to wynika wyraźnie z umowy /k. 29/, tak się strony umówiły. Ponadto z wykazu naliczanych pozwanemu kosztów /k. 42/ wynika, że wynoszą one w zakresie korespondencji – 160,75 zł, kosztów sądowych – 67 zł (klauzula wykonalności), kosztów komornicze – 15,05 zł, kosztów windykacyjnych banku – 27 zł, kosztów opłaty administracyjnej – 150 zł, co daje łącznie kwotę 419,80 zł i pozostaje w zgodności z wyciągiem z ksiąg rachunkowych /k. 43/.

Żądanie powoda znajduje uzasadnienie w regulacji art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz. z 2002 r., Nr 75, poz. 665) w brzmieniu obowiązującym w chwili zawarcia umowy kredytu wskazującym, że kredytobiorca ma obowiązek spłaty kredytu. Przepis ten w tym zakresie od 2002 roku nie zmienił swej treści.

Sąd Rejonowy w sposób nieprawidłowy zinterpretował art. 7a ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 100, poz. 1081 ze zm.), albowiem przepis ten wyraźnie wskazuje, że kwota, która nie może przekroczyć 5 % udzielonego kredytu konsumenckiego jest ustalana z wyłączeniem kosztów ubezpieczenia spłaty kredytu. Z tych powodów rozważania dotyczące naruszenia przez umawiające się strony art. 58 § 1 k.c. są nieprawidłowe, albowiem koszt opłaty przygotowawczej i prowizji stanowił 5% udzielonego kredytu, a więc nie doszło do naruszenia prawa.

Sąd Rejonowy w żaden sposób nie rozpoznał wniosku powoda o dopuszczenie przeprowadzenia dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach egzekucyjnych o sygnaturze KM 1128/09, a dowody te powód chciał przeprowadzić na okoliczność zawarcia umowy przez pozwanego z cedentem, istnienia i wymagalności tej wierzytelności, sposobu wyliczenia zadłużenia przez cedenta z uwzględnieniem poszczególnych składowych tej kwoty oraz bezskuteczności prowadzonej przeciwko pozwanemu egzekucji. Sąd Rejonowy mając jakiegokolwiek wątpliwości dotyczące wysokości naliczonych odsetek bądź kosztów windykacji - przy braku sprzeciwu strony pozwanej - powinien dotrzeć do tych akt egzekucyjnych i przeprowadzić dowody w ten sposób, aby umożliwić sobie ustalenia faktyczne w tym zakresie. W przypadku braku przeprowadzenia dowodów z tych dokumentów i zakwestionowania podawanych przez powoda okoliczności to postępowanie musi być uznane za niewystarczające. Poza tym należy wskazać, że do pisma procesowego 24 marca 2014 roku powód dołączył także podpisany dokument prywatny wskazujący na sposób rozliczania wpłat dokonywanych przez pozwanego i to już po zawarciu umowy przelewu, a co za tym idzie wpłaty te musiały być dokonywane na rzecz powoda /k. 42/. Także wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda stanowiący dokument prywatny /k. 43/ wskazuje na wysokość zadłużenia, co przy braku sprzeciwu drugiej strony również w tym przypadku musi prowadzić do wniosku o tym, że brak jest uzasadnionych wątpliwości co do prawdziwości twierdzeń przytoczonych w pozwie. Wskazane tam okoliczności potwierdzają bowiem dokumenty prywatne dołączone do pozwu,

a w części także dokumenty urzędowe wynikające z postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu oraz postanowienia komornika o umorzeniu prowadzonego przez cedenta postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi.

Dodać należy, że przy braku zaprzeczenia drugiej strony co do ilości wpłat i sposobu ich rozliczania, a także wysokości kosztów związanych z naliczonymi opłatami wykazanymi w dokumencie prywatnym /k. 42/ nie ma możliwości powzięcia uzasadnionych wątpliwości co do nieprawdziwości twierdzeń zawartych w pozwie jeżeli nie są one sprzeczne. Tym bardziej, że dokument na karcie 42 podpisała osoba trzecia M. S., aczkolwiek prawdopodobnie pracownik powoda. Co prawda dokument prywatny stanowi tylko dowód tego, że osoba która go podpisała złożyła oświadczenie zawarte w tym dokumencie, a nie stanowi potwierdzenia okoliczności faktycznych, natomiast prowadzi to do wniosku, że brak jest uzasadnionych wątpliwości co do twierdzeń zawartych w pozwie skoro ktoś trzeci w odrębnym piśmie to potwierdza. W rozpoznawanej sprawie brak uzasadnionych wątpliwości co do prawdziwości twierdzeń powoda, albowiem potwierdzają je dokumenty prywatne, gdyby okoliczności wskazane w pozwie były nieprawdziwe to także dokumenty prywatne musiałyby wskazywać na okoliczności nieprawdziwe, to zaś trudno wykazać na obecnym etapie sprawy.

Art. 233 k.p.c. został naruszony przez Sąd Rejonowy chociażby w ten sposób, że nie zostały przeprowadzone wszystkie dowody, albowiem w chwili orzekania nie zapoznał się z aktami sprawy egzekucyjnej, naruszono w ten sposób także art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c., albowiem pomimo zażądania przeprowadzenia dowodów z tych akt przez stronę powodową Sąd Rejonowy tego nie uczynił – nie rozpoznał tego wniosku. Nie ma jednak konieczności przeprowadzania tych dowodów obecnie, albowiem pozwany nie złożył żadnych zarzutów i nie bierze czynnego udziału w sprawie. Należało więc brać pod uwagę unormowanie art. 339 § 2 k.p.c.

Te okoliczności prowadzą także do uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 230 k.p.c. w związku z art. 339 k.p.c., ale jedynie w tym zakresie, że twierdzenia złożone w pozwie mogły wzbudzić uzasadnione wątpliwości. Należy bowiem zwrócić uwagę, że w sytuacji podjęcia zobowiązania kredytowego i jego niespłacenia - co Sąd Rejonowy ustalił - należą się odsetki od nieterminowych płatności, a dodatkowo nieterminowe płatności rodzą inne koszty związane z opłatami i postępowaniem windykacyjnym. W przypadku biernej postawy strony pozwanej w toku postępowania nie ma możliwości ustalenia, czy dokonywane i wskazywane w pozwie kwoty rzeczywiście były regulowane i czy we wskazanej wysokości oraz w jakiej ilości korespondencja dom pozwanego była wysyłana i jakie poczyniono w stosunku do niego kroki windykacyjne. Ale nie są to uzasadnione wątpliwości co do stanu faktycznego sprawy, albowiem w toku spłaty kredytu może dojść do nieterminowej płatności i regulowania rat w różnej wysokości, a także do działań windykacyjnych rodzących dodatkowe koszty. Strona powodowa wskazuje, że nie uregulowano całości zobowiązania, a co za tym idzie ciężar dowodu przechodzi na stronę pozwaną, aby wykazała, że płatność była dokonana – w tym zakresie to pozwanego obciąża ciężar dowodowy z mocy art. 6 k.c. Pozew, jego uzasadnienie i przedłożone dokumenty zaś nie zawierają sprzeczności.

Przepis art. 339 § 2 k.p.c. przewiduje domniemanie zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy (wyr. SN z 6.6.1997 r., I CKU 87/97, Prok. i Pr. 1997 - wkładka, Nr 10, poz. 44). Oznacza to, że sąd wydając wyrok zaoczny nie dokonuje weryfikacji prawdziwości twierdzeń o faktach przytoczonych przez powoda, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. W takim wypadku postępowanie dowodowe powinno być przeprowadzone, choć w istocie będzie się ono ograniczało jedynie do dowodów zawnioskowanych przez powoda i ewentualnie dopuszczonych przez sąd z urzędu (art. 232 k.p.c.)

Powyższe okoliczności prowadzą do wniosku, że nie było przyczyn, które mogłyby zrodzić uzasadnione wątpliwości co do twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych, albo że zostały one przytoczone w celu obejścia prawa. Co powodowało potrzebę uznania twierdzeń powoda złożonych w pozwie za prawdziwe i nie było konieczności prowadzenia postępowania dowodowego.

W rezultacie Sąd Okręgowy uznał, że wyrok Sądu Rejonowego w dotychczasowej postaci nie mógł się ostać, a apelacja powoda okazała się zasadna w świetle powyższych ustaleń i w oparciu o art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r.

Prawo bankowe w związku z art. 509 § 1 i 2 k.c. Doprowadziło to do zmiany zaskarżonego wyroku zgodnie z żądaniem apelującego i to zarówno w zakresie roszczenia głównego, odsetek, jak i kosztów postępowania, albowiem powód ostatecznie wygrał sprawę i należy mu się zwrot kosztów postępowania, na które składa się uiszczona opłata sądowa w wysokości 170 zł, opłata od pełnomocnictwa – 17 zł i wynagrodzenie pełnomocnika – 2 400 zł (art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c.). Ponadto z uwagi na fakt nieuregulowania pozostałej opłaty od pozwu w wysokości 509 zł na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. 2014 r., poz. 1025 ze zm.) należało nakazać pobrać taką kwotę od pozwanego, który ostatecznie sprawę przegrał w całości. Dlatego też doszło do zmiany zaskarżanego orzeczenia w punktach 2 do 4 zasądzając ostatecznie całość dochodzonej przez powoda należności, gdyż jej część została już zasądzona w niezaskarżonym punkcie 1 wyroku zaocznego, co do którego Sąd Rejonowy nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., zmieniono zaskarżony wyrok we wskazanym zakresie.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono w oparciu o art. 98 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c., § 6 pkt 4 i § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz 490), obciążając pozwanego jako stronę przegrywającą poniesionymi kosztami strony powodowej, na które składają się: opłata od apelacji w wysokości 313 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 600 zł.

SSR (del.) Roman Troll SSO Leszek Dąbek SSO Gabriela Sobczyk